

inskrift av Sören Smål.
Minsveri: A Saml.

ACC. N:R M. 9076

Landskap: Småland Upptecknat av: N. Ljöstrand
Härad: (Växjövalten) Adress: docent i Lund, född i
Socken: _____ Berättat av: Kalmarik
Uppteckningsår: 1880-talet Född år _____ i _____

Folksamgö. fr. Småland:

Berggrava. s. 1.

Dachs ö. Smålandsbonden. s. 6.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Avskrift ur "Fören. Smäl.
Minnen":s saml.

ACC. NR M. 9076:1.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Landskap: Småland Upptecknat av: N. Sjöstrand
Härad: Växjö-trakten Adress: Boent. i Lund, f. i Kalmar
Socken: Berättat av
Uppteckningsår: 1882 Född år i

Uppteckningen rör Bergqvara. (Folksaga från Småland.)

I Bergqvara bodde två fröknar en gång
så fäsligen sköna och rika.
Till dem kommo derföre friare mång,
baroner och grefvar tillika.

Men fröknarnas hjertan så hårda som sten
dock ingen förmådde beveka.
Hvar ungersven derfor omsider allen
tillbaka med - korgen fick kneka.

Så bortflöto dagar och veckor och år
allt mindre blef friarnes skara.
Med åren - ju skönheten snart nog förgår
Sen låter man nuckorna vara.

Skriv endast på denna sida!

M. 9076:2.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Då nu våra fröknar förnummo till slut
att giljaretiden var borta,
de ångra den stolthet, de visat förut
som grymt nu var kommen till korta.

Förbittradt var lifvet och kallt såsom snö,
så ödsligt och tomt det nu blifvit.
Nog grämde det dem att som nuckor få dö
till straff för de korgar, de gifvit.

En tröst i behåll de dock hade ännu
i pengarne - de voro rika.
Med pengar ett namn man förvärfvar sig ju
och ära och rykte tillika.

"Jag vill", sad den ena, "uppbygga ett hus,
der folket kan Herranom dyrka;
jag vill sprida kunskap och sanning och ljus -
jag vill låta bygga en kyrka".

"Nåväl", sad den andra, "du må göra godt,
men jag vill ej blifva din like

M. 9076:3.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Jag skall låta bygga det skönaste slott,
det största i Sveriges rike".

Så sagdt; och man genast till arbetet skred,
och snart nog stod Bergunda färdigt.
Men åter med slottet så fort det ej led,
ehuru man byggde ihärdigt.

Der byggdes och byggdes men utan allt hopp -
det tärde på rikliga skatten -
men hvad man med möda om dagen fört opp
nedramlade åter om natten.

Den "nådiga" ifrigt dref arbetet på
och plågade bönderna arma.
Och sjelf gick hon kring för att hota och slå
och hålla de stackarna varma.

I ilskan hon gisslade bönderna blå
och lydde ej mänskliga lagar.
Ej Iszaels barn blefvo plågade så
I Egyptiska träldomens dagar.

M. 9076: 4.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Men alla förståndiga insågo snart,
att fruktlös var all deras möda,
ty Poker i spelet var med, det var klart,
och troll både svarta och röda.

Och spöken der vimlade nätter och dar
och spredo förskräckelse vida.
Så länge som fröken i lifvet fanns kvar,
enhvar hördes klaga och qvida.

En dag, då den grymma på arbetet ser
och ryter med folket och klagar,
en vägg under hiskeligt brak störtar ner
och slutar i ett hennes dagar.

Och nu kommer Hin, till hvars magt hon var såld,
ledsagad af troll och af spöken,
och tager förutan allt krus i sitt våld
den stolta och mäktiga fröken.

Så fick denna grufliga qvinna den lön,
som länge hon rättvist förtjente;

M. 9076:5.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

och folket föll ned och uppsände en bön
till Gud, som det lindring förlänte.

Den andra, som lefde i än många år,
sitt folk både hjälpte och stödde,
och sökte med framgång att läka de sår,
som efter dess syster än blödde.

Derföre med rätta har sagan så sagt,
att kär hon för alla var vorden,
att hvar och en sörjde i hela den trakt
och gret, då hon fördes till jorden.

Sen dess i ruinerna ständigt man sett
ett näste för troll och för spöken
en plats, der man fordom i blod och i svett
slet ont under "grufliga fröken".

Avskrift ur "Fören. Smål.

ACC. NR.

M. 9076:6.

Minnen":s saml.

Landskap:

Småland

Upptecknat av:

Mils Jöstland

Härad:

(Vexjötrakten)

Adress:

Docent i Lund, f. i Kalfarik

Socken:

Berättat av

Uppteckningsår:

1880-talet

Född år

i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Uppteckningen rör

Dacke och Smålandsbonden.

(Folksaga från Vexjötrakten)

Uti Småland rådde oro
under gamle Göstas tid.
Dacke och hans männer foro
kring och störde folkets frid.
Fräckt, men fyndigt Dacke breder
sina nät i landet ut,
lockar folket, hotar, beder
och blir mächtig nog till slut.

För att folkets sinnen pröfva
Dacke sig en dag förklar
och begynner genomströfva
hela trakten, fjerran, när,
talar om förtryck och nesa
och en skattebörd tung

Skriv endast på denna sida!

M. 9076:7.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

samt ber folket djerft sig resa
mot en snål och usel kung.

Då han ofta framgång röner,
blir han snart en smula fjer,
handlar icke mer med böner,
utan rätt och slätt så här:

"Dacke anser det för billigt,
att I lemnen säd och hö;
om I ej bestån det villigt,
skolen I på platsen dö."

"Straxt," sad bonden. "Nej, jag tackar.

Ej han får ett enda strå.

Vore här än hundra Dackar,

ej ett korn de skulle få.

Nej, förr än din sabelklinga

du ifrån gehänget löst,

skall jag lätt min yxa svina

och den sänka i ditt bröst.

Oss till hjelp med folk från Norden

kommer kungen inom kort

för att ifrån fosterjorden

Skriv endast på denna sida!

M. 9076:8.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

drifva upprorsstiftarn bort.
Han, som gläds att fräckt förhärja
landet, der hans vagga stod,
skall i sanning snart få färja
Smålands kullar med sitt blod.

Ännu har ej banden lossats
mellan folket och dess kung.
Än har landet icke krossats,
än dess kraft är frisk och ung.
Än en stund du dig må brösta,
Dacke, likväl vet och känn:
Ännu lefver konung Gösta,
än fins mod i svenske män."

Då skrek Dacke: "Slita sönder
mina planer vågen I.
Ve Er, I fördömde bönder.
Lönen skall ej utebli.
Vill man Edra hjertan vinna,
bön ej mycket tjemar till.
Nej. Men för att målet hinna
våld, blott våld jag bruka vill.

Skriv endast på denna sida!

N.M.O.S.